

gaaede saaledes tilbage, at medens man for mindst 15 Aar siden gennemsnitlig kunde blive ansat som Overlærer i en Alder af 43 $\frac{1}{2}$ Aar, ere Forholdene nu saaledes, at man er 52 Aar gammel, inden man naar saa vidt, altsaa 67 Aar gammel, inden man naar til den højeste Løn, en Overlærer er i Stand til at faa, d. v. s. paa et Punkt af sit Liv, hvor i Grunden Nødvendigheden af det større Forbrug allerede for en Del maa siges at høre Fortiden til, hvor Børnene i Reglen have kunnet bryde sig en Vej i Livet, og hvor Alderen inarere kunde gøre det muligt at indskrænke sig. Alt dette kan selvfølgelig ikke andet end biurage til at skaffe Lærerverdenen mange bekymrede Timer og meget opslidende Arbejde, et Slid, der selvfølgelig ikke alene kommer til at trykke paa den enkelte, der er Genstand derfor, men ogsaa viser sine Virkninger i den Gerning, han daglig skal tage op.

Men desuden have disse uheldige Vilkaar en anden Betydning, som heller ikke er af det gode. Foruden at være støttet af sin egen Bevidsthed om at være stillet saaledes, som man selv og ens Arbejde kan være tjent med, er der en anden Støtte, man trænger til at have, det er den offentlige Mening hos dem, som man er omgivet af, og denne Støtte har Lærerstandens i overordenlig høj Grad, netop paa Grund af sin ringe økonomiske Stilling, maattet indbære. Man vil lægge Mærke til, hvorledes de Skildringer, vore Forfattere give af Adjunker og Joll i lignende Stillinger, tegne et Billede af Livslidhed, Fattigdom, Byrder, Jølelsen af at høre hjemme i en Samfundsklasse, hvor man ikke ret har Midlerne til at gøre sig gældende, Jølelsen af at skulle holde sig oppe, men hvert Øjeblik at maatte kæmpe imod Strømmen og i intet Øjeblik at turde dukke ned, fordi man saa risikerer at gaa til Bunds, Jølelsen af at kæmpe med en offentlig Mening, som forlanger meget af en, men ikke stuffer Midlerne til at yde det. Derved undergraves den Respekt, Stillingen kræver, Børnenes Forældre fristes til at se ned som paa en lavere Raste paa de Næns, som have med Børnenes Undervisning at gøre, og Udtryk som Paria og lignende ere Ord, man ofte finder ved Virderingen af Lærerenes Stilling. Fra et Brev henter jeg en saadan Dtring af en Adjunkt: „Her i Byen“, siger han, „regne Børnene aldrig Adjunkerne for Embedsmænd, men for Mindremænd og Brakker“. Alt have Jølelsen af at være saaledes stillet i den offentlige Bevidsthed kan selvfølgelig ikke andet end øve et Tryk paa den, der

skal udføre et Arbejde som Læreren. Jeg er derfor glad ved de Ord, vi nylig have hørt om Lærerenes Kald; jeg mener, det har sin Betydning i et Samfund, der endnu mangen Gang ikke har faaet Dje for, hvad for en dybt gaaende og fint mærkende Opgave der er stillet en Lærer, at der i et saadant Samfund paa et Sted, hvorfra Ordene høres ud over Landet, kommer en Anerkendelse af, at det er en værdifuld Opgave, Lærerne have at løse, at Lærergerningen ikke er et blot Haandværk, der skal drives, men en Kunst, der fordrer særlige Betingelser, hvad Personlighed og Uddannelse angaar, en Kunst, som er saa meget dybere end hvilken som helst anden Kunst, som den til alle Tider arbejder med et levende Stof, i hvilket intet Fejlsgrab kan gøres om igen, naar man een Gang har forskyldt det. Ud fra saadanne Synspunkter, forekommer det mig, at der er al Grund til at søge at hæve Lærerstandens Stilling og at lægge Grunden til den fremtidige Skolereform ved nu, da Sagen ligger for, at tage Lærerenes økonomiske Forhold under alvorlig og velvillig Behandling.

Jeg skal ende med et Par enkelte Bemærkninger om underordnede Punkter. Der staar i Lovforslaget, at ved Sorø Akademi tænker man sig Lærerne i Tegning, Sang og Gymnastik lavere lønnede end andre Adjunker. Jeg veed ikke, hvad Principper er for denne Forskel mellem Lærerne i disse Fag og Lærerne i andre Fag. Det forekommer mig, at hvis det er efter Fagernes forskellige Betydning, man her har trukket en Grænse, saa er der al Grund til at ophæve denne Grænse. Vi skulde, forekommer det mig, komme hørt fra at stille et saadant Fag som Gymnastik, der har saa stor Betydning for den legemlige og derigennem for den aandelige Udvikling, i en lavere Rangklasse end den Rundstab, der mere specielt arbejder for den aandelige Udvikling. Gaa vi ikke i vort Skolevæsen ud fra, at Legemets Krav maa fyldestgøres og alle naturlige Hensyn tages til det ved Opdragelsen, saa forspilde vi ogsaa Resultatet af den aandelige Uddannelse. Naar den legemlige Uddannelse i vore Skoler staar saa lavt, som den gør for Øjeblikket, saa ligger det for en stor Del i, at man har stillet Lærerne i de Fag, der tjene denne Uddannelse, lavere end andre Lærere, at man ikke har forlangt samme aandelige Niveau af dem og ikke har ydet samme Løn for deres Arbejde. Der er kun een Vej, forekommer det mig, til at forbedre disse overordentlig vigtige Forhold, og det er den at forlange, at Lærerniveauet ogsaa